

derved bliver 9 Mill. Kr. rigere. Men Forholdet er det, at der paa denne Paragraf, selv efter at nogen Ændring er sket, opføres en hel Mængde Poster, som ikke kan siges at være Formueforøgelser i den Forstand, at de bringe en forøget Indtægt for Fremtiden. Naar man anvender 2 Mill. Kr. til Afdrag paa Gæld, maa det erkendes, at man forøger sin Formue, og naar man anvender 2 Mill. Kr. til Tilvejrbringelsen af Jordlodder for Landarbejdere, bør man ogsaa antage, at det er Penge, som ikke gaa ud fra Landets Formue. Men naar man anvender $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Udvidelse, som det hedder, af de bestaaende Jernbaneanlæg, saa mener jeg, at man maa sætte et stort Spørgsmålstegn ved, om det kan antages, at man af disse $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. kan gøre Regning paa en Forrentning med 2—3 pCt. Og naar man kommer til Udgifterne ved Havneanlæg, hvortil der anvendes over 1 Mill. Kr., viser Budgettet for de bestaaende Havneanlæg, at de snarere medføre ny Udgifter end ny Indtægter. Jeg mener derfor, at der kunde gøres noget for at sætte os, som interessere os for at se, hvorledes Statshusholdningen er, i Stand til at danne os et Begreb om vort Lands Formuestatus med noget større Klarhed, end Tilfældet er under de forhaandenværende Forhold. Det er en Bemærkning, jeg vil rette til den højtærede Finansminister.

Der er af flere ærede Medlemmer og da særlig af det ærede Medlem for Æbeltoft (Neergaard) og af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) talt om, at vi skulde have en Toldlov med Skattelettelser, og det er jo for saa vidt et gammelt Venstrekrav, at vi skulde have Skattelettelser paa Toldloven. Jeg mener imidlertid, at det over for et saadant Krav kan være godt, at man ser den finansielle Situation og Udvikling i Øjnene, saaledes som den virkelig er. Den finansielle Udvikling i en demokratisk Stat er da denne, at der skabes ny Statsformaal, som stille Krav til bestandig ny Statsudgifter. Se vi tilbage paa den demokratiske Udvikling, som har fundet Sted, siden Venstre blev Flertal i Folketinget i Aaret 1872, altsaa gennem en Menneskealder, er det saaledes, at i den Tid ere ikke blot Toldindtægterne stegne ganske mægtigt og langt ud over det Forhold, hvori Befolkningen er stegen, men næsten alle Skatter ere stegne i et forbausende Forhold. Hvad Toldens Beløb angaar, er den, naar man hertil regner

Kortafgiften, som ikke er udsøndret i Finansloven for 1872—73, stegen til det tredobbelte. Ved en Sammenligning mellem paa den ene Side Toldindtægterne paa Finansloven for 1872—73 og paa den anden Side Toldindtægterne nu efter det foreliggende Finanslovsforslag tilligemed de Skatter paa indenlandske Produkter, nemlig paa Øl og Roesukker, som ere traadte i Stedet for en Del af Tolden, viser det sig, at Tolden er stegen fra 14 til 42 Mill. Kr., altsaa til det tredobbelte, medens Folke­mængden i en og tredive Aar, fra 1870 til 1901 kun er stegen fra 1,800,000 til $2\frac{1}{2}$ Million. Var Tolden kun stegen i samme Forhold som Folkemængden, vilde den kun udgøre 19 Mill. Kr. Altsaa har der fundet en saadan Stigning Sted af Statens Toldindtægter, at disse nu ere mere end dobbelt saa store, som de vilde have været, hvis de kun vare stegne i samme Forhold som Befolkningen. Og dette er ikke særegent for Tolden. Den er ganske vist stegen mest, men se vi paa Stempelskatten, er den stegen fra 1,400,000 Kr. til 4,100,000 Kr., altsaa næsten til det tredobbelte. Bygningsafgiften, som nu afskaffes, var den Gang 1,700,000 Kr. Nu er den 4,200,000 Kr., altsaa betydeligt mere end det dobbelte. Den Skat, der betales ved Ejerskitte af fast Ejendom, er stegen fra 400,000 Kr. til 1 Mill. Kr., Arveafgiften fra 600,000 Kr. til 1,300,000 Kr., Sportler fra 1,500,000 Kr. til 3 Mill. Kr. Ogsaa i Hartkornsskatterne er der en lille Stigning, der skyldes særlige Forhold. Det eneste sorte Faar, den eneste indirekte Skat, der ikke er stegen i lignende Forhold som de andre indirekte Skatter og Bygningsafgiften, ja slet ikke er stegen, er Brændevinsskatten. Jeg tror, det vil glæde mange ærede Medlemmer i dette Ting og ogsaa af det høje Ministerium, at Snapsen ikke længere er den nationale Drik her i Landet, som den var for 30 Aar siden. Hvis der blev drukket Brændevin i samme Omfang nu som den Gang, vilde Brændevinsafgiften, der i 1872 udgjorde 3,300,000 Kr., nu udgøre 4,600,000 Kr., men den er kun 3,100,000 Kr. Der drikkes nu, set i Forhold til den stigende Folkemængde, kun Brændevin for $\frac{2}{3}$ af, hvad der blev drukket for i 1872. Jeg ved nok, at man vil sige, at Pengene nu gaa til Øllet, men i ethvert Tilfælde staar det fast som et Faktum, at Forbruget af Brændevin er taget af.

Men i det store og hele ere Indtægterne af Skatterne stegne og det saaledes, at naar man sammenligner Stats-